Місячний Економічний Моніторинг України

- Як показали попередні результати другого туру виборів, Віктор Янукович був обраний четвертим Президентом України.
- Промислове виробництво збільшилось на 7,4% дпр в грудні.
- Продажі газу НАК "Нафтогаз" впали на 9,5% в 2009 році.
- У грудні рахунок фінансових операцій мав профіцит вперше з початку фінансової кризи.
- Дефіцит Державного бюджету становив 19,9 млрд. грн. в 2009 році завдяки завищеним доходам та заниженим видаткам.
- Середня зарплата збільшилась в грудні на 14,2% дпм.
- Споживча інфляція в січні сповільнилась до 11,1% дпр.
- Банківські депозити впали на 0,9% дпм у січні.
- Тема Місяця: Президентські вибори

№2 (112)
лютий
2010

Населення: 46,1 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 26%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 7%
Інвестиції/ВВП: 28%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Політика: Україна обрала четвертого Президента

Протягом місяця в Україні відбулось два тури виборів президента. Результати першого туру, що відбувся 17 січня, не стали несподіванкою. Як і очікувалось, в другий тур вийшли лідер Партії Регіонів В.Янукович з 35,32% голосів та діючий Прем'єр-Міністр України Ю.Тимошенко з 25,05% голосів. Колишній голова НБУ та бізнесмен Сергій Тігіпко виявився головною несподіванкою цієї кампанії. Він посів третє місце (13,5% голосів). Після першого туру В.Янукович та Ю.Тимошенко закликали С.Тігіпка підтримати їх у другому турі та запропонували йому посаду Прем'єр-Міністра. Пан Тігіпко офіційно не приєднався до жодного з кандидатів.

Другий раунд виявися цікавим, оскільки було важко передбачити, яким чином розподіляться між двома фіналістами голоси виборців тих кандидатів, які не пройшли у другий тур. Цей розподіл виявився вирішальним для кінцевого результату виборів. За попередніми результатами голосування, В.Янукович з невеликим відривом був обраний четвертим Президентом України з 48,95% відданих за нього голосів. Його суперниця Ю.Тимошенко посіла друге місце з 45,47% голосів. Розрив між ними виявився менш суттєвим, ніж очікувалось раніше (10-15%), та становив 3,48%.

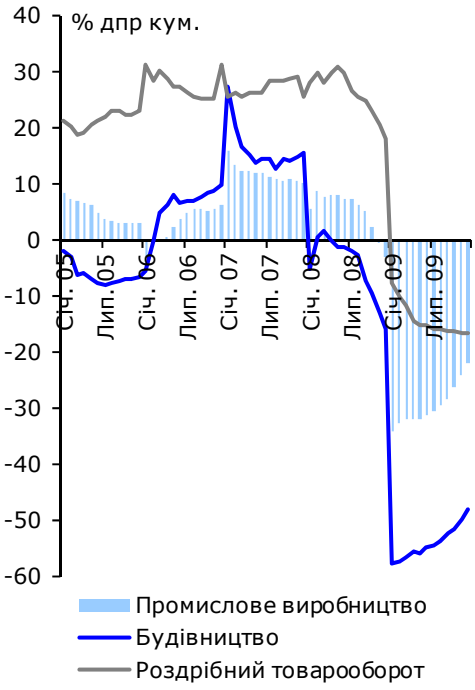
Як і прогнозувалось, Ю.Тимошенко не визнала результати виборів та вирішила оскаржити їх у суді. Втім, такий крок має мало шансів на успіх, оскільки під час голосування не було зафіксовано серйозних порушень, а більшість політичних сил вже визнали результати виборів. Вибори поки що не супроводжувалось громадськими заворушеннями.

Реальний сектор: Промислове виробництво зросло на 7,4% дпр у грудні

В грудні промислове виробництво збільшилось на 7,4% дпр, головним чином через низьку статистичну базу у видобувній промисловості, виробництві металів та хімічній промисловості. Крім того виробництво електроенергії, газу і води зросло на 8,2% дпр, що пояснюється низькими температурами наприкінці року. У 2009 році загальний обсяг промислового випуску був на 21,9% нижчим, ніж рік тому: найбільше скоротилось машинобудування, найменше виробництво коксу і нафтопродуктів, видобування паливних енергетичних ресурсів та харчова промисловість.

Вантажні перевезення продовжили покращуватись і темп скорочення вантажообороту сповільнився до 22,5% протягом січня-грудня 2009 року у відповідь на зростання попиту з боку промисловості. Обсяги будівництва незначно покращились в грудні. Річне скорочення обсягів будівельних робіт склало 48,2%. Роздрібна торгівля залишилась у тяжкому стані, її скорочення досягло 16,6% у 2009 році, оскільки сезон новорічних свят цього року виявися не надто вдалим для цього сектора. Сільське господарство стало єдиним сектором, що продемонстрував невелике річне зростання. За попередніми оцінками Держкомстату, випуск продукції сільського господарства

Тенденції реального сектору

Джерело: Держкомстат

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.kiev.ua

збільшився на 0,1% дпр у 2009 році, переважно завдяки приросту тваринництва на 4,2% дпр.

Галузеві тенденції: Продажі газу НАК "Нафтогаз" впали на 9,5% у 2009 році

Енергетика. За інформацією НАК "Нафтогаз України", продажі природного газу компанією зменшились на 9,5% у 2009 році та становили 38,3 млрд. кубометрів. Найбільш значне падіння споживання газу було серед промислових споживачів, що придбали на 23,9% менше газу, ніж рік тому. Домогосподарства та теплогенеруючі компанії знизили споживання газу лише на 3,0% та 1,1% відповідно.

У січні дочірня компанія НАК "Нафтогаз" – ВАТ «Укрнафта» – несподівано провела збори акціонерів, що перед тим багато разів блокувались приватними акціонерами. В результаті проведення зборів було прийняте рішення сплатити акціонерам рекордну суму дивідендів в 5,1 млрд. грн. Половина з них буде виплачена НАК "Нафтогаз", що стане суттєвою підтримкою для компанії, яка має значний дефіцит коштів, частково зумовлений зростаючою заборгованістю по оплаті газу теплогенеруючими компаніями.

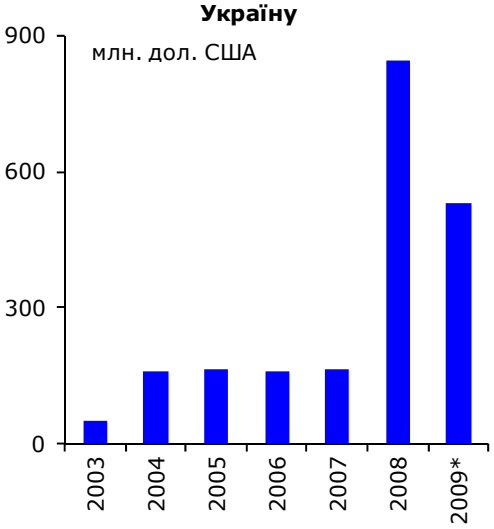
Сільське господарство. Україна відмінила своє рішення інспектувати підприємства, що виробляють м'ясо та продукти тваринного походження, в країнах-експортерах після погрози санкцій з боку СОТ. Ця процедура, затверджена у травні 2009 року, була, як стверджують, покликана вирішити питання імпорту м'ясної продукції низької якості. Перевірки мали розпочатися у середині січня 2010 року. Торгівельні партнери, зокрема ЄС та США, зазначали, що Україна не змогла виправдати такі обмеження проблемою низької якості імпортованої м'ясної продукції. Це змусило Україну відмовитись від процедури. Таке рішення продемонструвало, що Україна втратила можливість вводити слабко обґрунтовані заходи нетарифного регулювання в рамках СОТ. Втім засоби регулювання не вичерпані. Країна може ввести жорсткі науково обґрунтовані стандарти щодо якості продуктів харчування та забезпечити їх суворе дотримання через контроль імпортованої продукції. Обсяг внутрішнього ринку м'яса оцінюється у 2 млн. т та відзначається високим рівнем дефіциту внутрішнього виробництва, що покривається за рахунок імпорту. У 2009 році імпорт м'яса становив близько 50% його споживання в країні.

Приватизація. Фонд державного майна (ФДМУ) оприлюднив перелік із 234 компаній із державною часткою понад 25%, які підлягають продажу у 2010 році. Цей перелік не містить жодної з минулорічних блакитних фішок, таких як Укртелеком, Одеський припортовий завод та державні пакети в обленерго. Однак ФДМУ планує до продажу ряд привабливих підприємств, зокрема 76% виробника локомотивів «Луганськлокомотив», що було повернуто до державної власності у 2009 році, контрольний пакет Одеської кіностудії із цікавою для інвесторів земельною ділянкою на березі моря, 50%+1 "Харківметробуду", 100% Національних авіаліній України та 50%+1 компанії "Укрнафтопродукт", яка займається торгівлею нафтою.

Зовнішній сектор: Погіршення поточного рахунку компенсувалось покращенням фінансового рахунку

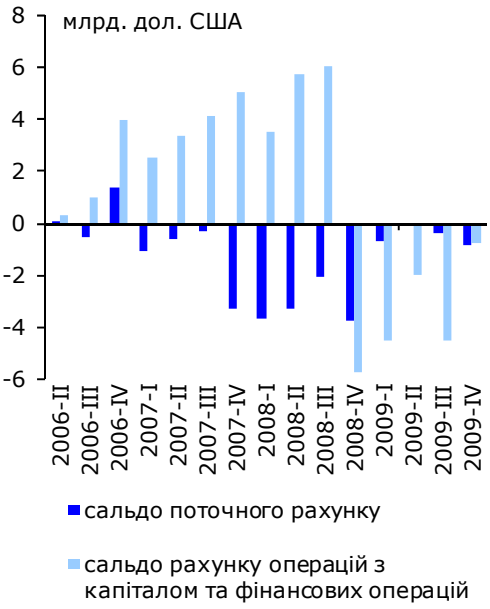
За попередніми розрахунками НБУ в грудні дефіцит поточного рахунку становив 585 млн. дол. США. Таким чином в 2009 році кумулятивний дефіцит рахунку поточних операцій склав 1,9 млрд. дол. США. Місячний дефіцит поточного рахунку був одним з найбільших в 2009 році, оскільки дефіцит торгівлі товарами збільшився до 0,9 млрд. дол. США, а профіцит торгівлі послугами продовжував зменшуватись. Імпорт товарів виріс на 10,3% дпм на фоні сезонного збільшення імпорту продукції сільського господарства, продовольчих товарів та імпорту продукції машинобудування. В 2009 році сукупні темпи падіння імпорту товарів уповільнились до 45,4% дпр в доларовому еквіваленті.

Імпорт м'яса та субпродуктів в Україну

*Січень-листопад
Джерело: Держкомстат

Платіжний баланс

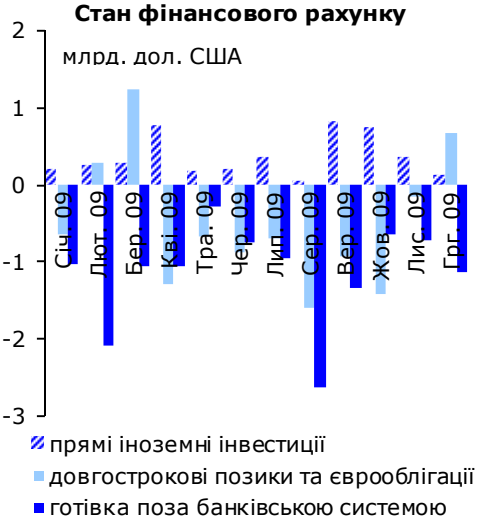

Джерело: НБУ

Експорт товарів збільшився в грудні лише на 4,1% дпм, оскільки ситуація на зовнішніх ринках металевої та хімічної продукції залишалась нестабільною. Зростання експорту було забезпечено збільшенням експорту машин та обладнання та відновленням роботи Кременчуцького НПЗ. Річні темпи скорочення експорту товарів в 2009 році склали 40,4% дпр.

В грудні вперше з вересня 2008 року спостерігався профіцит рахунку фінансових операцій. 0,4 млрд. дол. США профіциту було забезпечено чистими надходженнями кредитів та єврооблігацій. Найбільший притік в 1,0 млрд. дол. США спостерігався в реальному секторі. Водночас чистий притік ПІІ в грудні був найменшим в 2009 році (120 млн. дол. США). Обсяги готівки поза банківською системою протягом останнього місяця року знову зросли на 1,1 млрд. дол. США. Загальний дефіцит фінансового рахунку склав 11,8 млрд. дол. США в 2009 році.

Стан фінансового рахунку

Джерело: НБУ

Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету збільшився до 19,9 млрд. грн. у 2009 році

У 2009 році доходи Державного бюджету було виконано на рівні 91,9% від річного плану. Порівняно із попереднім роком вони зменшились на 2,3%. Доволі високий рівень виконання Державного бюджету за доходами здебільшого пояснюється включенням до доходної частини бюджету 1,3 млрд. СДР, наданих Міжнародним валютним фондом Україні. Відповідно до міжнародних стандартів ця сума мала б відображатися у фінансуванні дефіциту Державного бюджету. Також відбулось підвищення інших неподаткових надходжень. Зокрема, крім СДР нетрадиційними джерелами фінансування стали "інші джерела власних надходжень бюджетних установ", що збільшились на 5,4 млрд. грн., а також кошти, отримані від продажу квоти викидів парникових газів у сумі 3,3 млрд. грн.

Незважаючи на проведення авансових платежів з податків та зборів, а також значне зростання суми заборгованості з відшкодування ПДВ, загальні податкові надходження зменшились у 2009 році на 11,3% дпр. Зокрема, надходження від ПДВ та податку на прибуток підприємств скоротились на 8,1% дпр та 31,4% дпр, відповідно. Крім того, надходження від податків на міжнародну торгівлю зменшились на 43,7% дпр.

Виконання видатків Державного бюджету у 2009 році склало 88,4% від запланованого рівня, при цьому вони залишились майже на рівні 2008 року. Найгірше були профінансовані видатки, спрямовані на виконання загальнодержавних функцій (48,0% від плану) та оборону (78,8% від плану). Фінансування капітальних видатків становило 56,9% від плану.

За офіційними даними у 2009 році Державний бюджет був зведений з дефіцитом 19,9 млрд. грн. Однак ця цифра є доволі сумнівною з огляду на те, що вона включає СДР як доходи, проте не враховує кредити Пенсійному фонду, субсидії НАК «Нафтогаз України», а також фінансування державних банків шляхом збільшення їхнього статутного капіталу. Надходження від приватизації були надзвичайно низькими (0,8 млрд. грн.). Дефіцит Державного бюджету було профінансовано за рахунок випуску ОВДП та кредитів від МВФ.

Трансферт Державного бюджету Пенсійному фонду

Примітка: без врахування наданих позик
Джерело: звіти Державного казначейства

Соціальна політика: Бюджет Пенсійного фонду не був самодостатнім у 2009 році

Солідарна система пенсійного забезпечення була нестійкою у 2009 році. Значну частину пенсій було профінансовано за рахунок уряду, оскільки доходи Пенсійного фонду скоротились на фоні кризи, а видатки зросли через підвищення пенсій. За звітами Казначейства у 2009 році Пенсійний фонд отримав трансферт з Державного бюджету на покриття дефіциту у сумі 13,8 млрд. грн. Уряд також спрямував до Фонду трансферт на фінансування вищих пенсій, передбачених у різних пенсійних програмах, пенсій колишнім суддям та військовим. Отже, сукупний трансферт Пенсійному фонду з бюджету становив 49,6 млрд. грн. або 17% видатків Державного бюджету. Разом з тим, навіть цього

Середня заробітна плата

Джерело: Держкомстат

трансферту було недостатньо для покриття розриву в бюджеті Фонду. Позабюджетні позики, які було надано Казначейством Пенсійному фонду, за оцінкою, склали 15 млрд. грн. Ці позики, ймовірно, будуть списані у 2010 році, оскільки Пенсійний фонд не має гроші на їх повернення. Більш того, місячні дефіцити Пенсійного фонду, ймовірно, будуть ще вищими в першому кварталі 2010 року внаслідок сезонного падіння зарплати.

Ринок праці: Середня заробітна плата зросла у грудні

У грудні 2009 року номінальна середньомісячна заробітна плата різко зросла на 14,2% дпм до 2233 грн. після року помірного коливання. Вищий рівень заробітної плати передусім пояснюється виплатами премій і бонусів, характерних для кінця року, а також підвищенням мінімальної заробітної плати. Зростання заробітної плати в галузях промисловості було набагато нижчим, ніж в середньому по Україні, що може пояснюватись все ще важким фінансовим станом промислових підприємств. В бюджетних секторах темпи приросту заробітної плати були одними із найвищих. Водночас, навіть включаючи премії, заробітна плата в секторі державного управління скоротилась на 10,1% порівняно з попереднім роком.

Реальна середня заробітна плата скоротилась у 2009 році на 9,2% після восьми років стрімкого зростання. Середня номінальна заробітна плата становила 1906 грн., що лише на 5,5% вище, ніж минулого року. Найвищий рівень оплати праці був у фінансовому секторі, а найнижчий в сільському господарстві. Два сектори скоротили заробітну плату порівняно з 2008 роком, а саме будівництво і державне управління.

Монетарна політика: Інфляція становила 11,1% дпр в січні

Приріст споживчих цін сповільнивсь до 11,1% дпр в січні з 12,1% дпр в грудні через високу статистичну базу. Тим не менше ціни на ряд продовольчих товарів, включаючи сир, молоко, овочі та цукор, зросли порівняно з груднем через тимчасові проблеми з пропозицією та пік попиту. Ціни на паливо також значно зросли внаслідок підвищення цін на нафту в грудні. Водночас базова інфляція становила 0,8% у вимірі місяць до місяця порівняно з 1,8% дпм приросту загального індексу споживчих цін через повільніше зростання цін на компоненти базового споживчого кошику. Дванадцятимісячна базова інфляція сповільнилась з 14,9% дпр до 12,7% дпр.

Банки були добре забезпечені ліквідністю в січні. Резерви банків в НБУ були понад 20 млрд. грн. протягом декількох днів, що відображало обмежене кредитування. Грошова маса зменшилась на 2,5% дпр в січні порівняно з падінням на 5,5% дпр в грудні через менше, ніж звичайно, сезонне падіння готівки в обертанні та вкладів юридичних осіб, а також низьку статистичну базу.

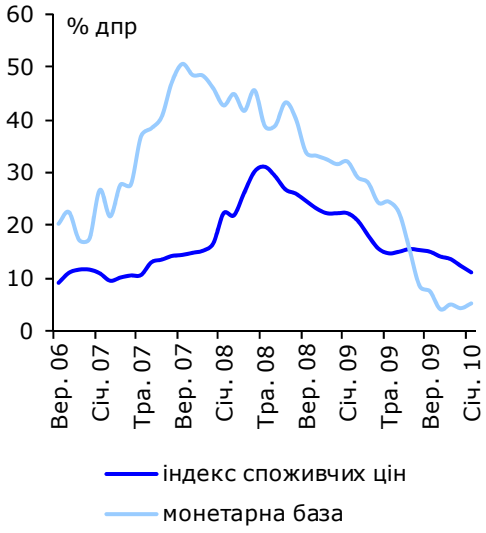
Фінансові ринки: Банківські депозити впали на 0,9% дпм

Банківський сектор. В січні загальні обсяги депозитів скоротились на 0,9% дпм, тоді як загальні кредити зменшились на 2,0% дпм або на 14,1 млрд. грн. Основною причиною скорочення депозитів та кредитів була ліквідація Укрпромбанку та двох інших банків. Їх активи та зобов'язання були виключені з банківської статистики.

Обсяг кредитів юридичним особам в національній валюті скоротився на 7,4 млрд. дол. США у січні, що становить більше половини загального зниження кредитів. Гривневі кредити юридичним особам в Укрпромбанку в вересні складали 7,9 млрд. грн., і цей обсяг дуже близький до січневого падіння кредитів даної категорії. Відповідно, кредити інших банків юридичним особам, скоріш за все, залишились на попередньому рівні.

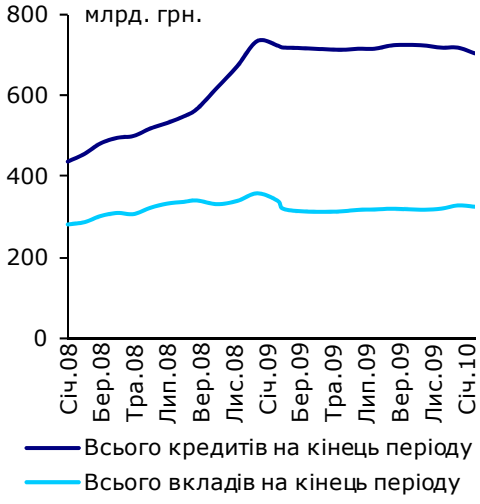
Найбільший внесок в скорочення кредитів домогосподарствам було забезпечено кредитами в іноземній валюті (2,0% дпм), так

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

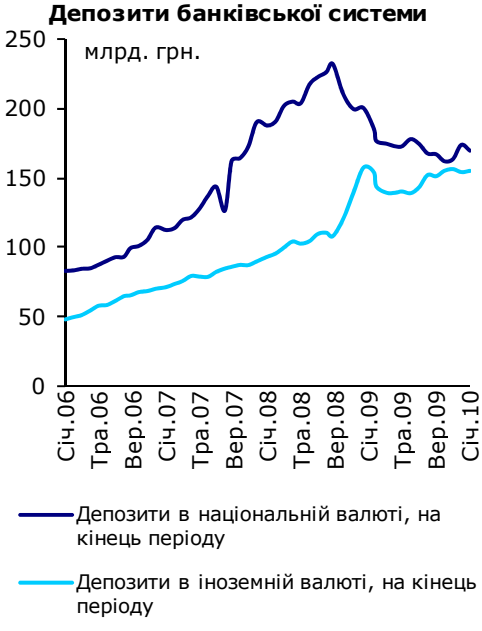
Джерело: Держкомстат, НБУ

Розвиток банківської системи

Джерело: НБУ

Депозити банківської системи

Джерело: НБУ

як нове кредитування фізичних осіб в іноземній валюті зараз не дозволене.

Додатковим чинником падіння обсягу загальних депозитів було сезонне скорочення депозитів юридичних осіб в національній валюті. В той же час вклади домогосподарств продовжували зростати п'ятий місяць поспіль і збільшились на 0,3% дпм завдяки нарощуванню обсягів депозитів в національній валюті, на які не вплинула ліквідація Укрпромбанку.

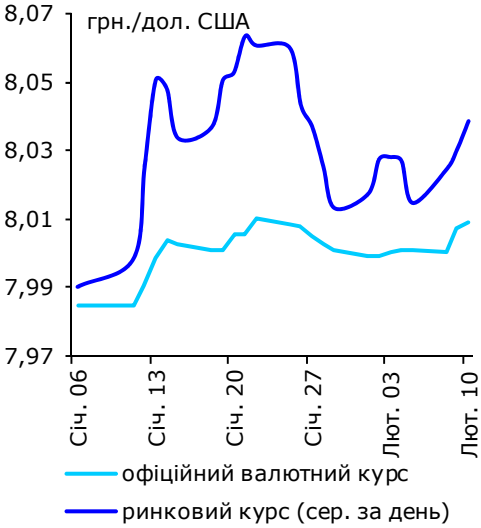
За попередніми розрахунками НБУ в 2009 році збитки банків сягнули 28 млрд. грн. через збільшення резервів під проблемну заборгованість на 64,5 млрд. грн. Водночас чисті процентні доходи виросли майже на половину з 38 млрд. грн. в 2008 році до 55 млрд. дол. США в 2009 році. Крім того банкам вдалось обмежити зростання операційних видатків.

Обмінний курс. Гривня дещо ослабла в січні до рівня вище 8 грн. за долар США. Збільшення гривневої ліквідності в розпорядженні банків і населення сприяло зменшенню пропозиції іноземної валюти, а наближення президентських виборів сприяло збільшенню попиту. Таким чином НБУ був змушений провести інтервенції на суму 1,2 млрд. дол. США, оскільки населення купило 0,8 млрд. дол. США готівкової валюти. Водночас коливання обмінного курсу залишились на низькому рівні.

Державний борг. Міністерство фінансів розпочало рік, продовжуючи активно розміщувати облігації внутрішньої державної позики (ОВДП). Незважаючи на це, обсяг такого розміщення у січні був помірним. Зокрема, Мінфін розмістив ОВДП на суму 1,2 млрд. грн. із середньозваженою доходністю 22,3% річних зі строком погашення у 2010-2012 роках. Частка короткострокових ОВДП залишилася значною й склала 78,2% від загального обсягу розміщення, що засвідчило брак зацікавленості у довгострокових державних облігаціях з боку інвесторів. Зважаючи на очікуване у лютому планове погашення ОВДП в обсязі 1,7 млрд. грн, ймовірним є деяке підвищення ставок доходності за ОВДП у наступному місяці.

Також Уряд продовжував розміщувати облігацій внутрішньої державної позики з метою рекапіталізації. Зокрема, у грудні статутний капітал НАК «Нафтогаз України» було збільшено на суму 12 млрд. грн за рахунок випуску ОВДП на цю суму із доходністю 9,5% річних.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

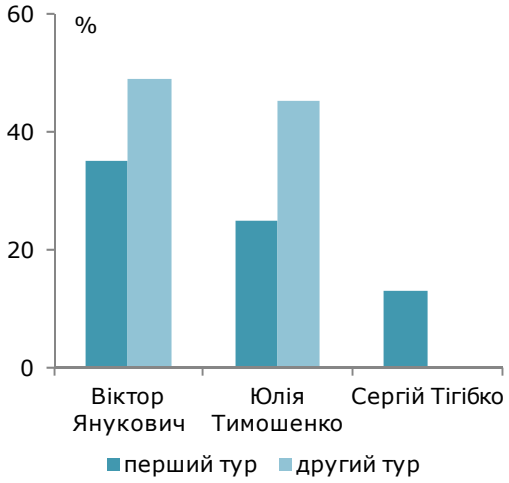
Тема місяця: Вибори Президента

Україна обрала свого четвертого президента

Євгеній Роздорожний

Після багатьох місяців бурної та виснажливої президентської кампанії Україна, здається, обрала свого четвертого президента. За попередніми результатами лідер Партії Регіонів В.Янукович був обраний Президентом України з 48,95% відданих за нього голосів. Його суперниця, діючий Прем'єр-Міністр Ю.Тимошенко, посіла друге місце з 45,47% голосів. Розрив між ними виявився меншим, ніж очікувалось (10-15%), та склав 3,48%. В.Янукович традиційно здобув більшу підтримку у південних та східних областях, у той час як Ю.Тимошенко була фаворитом у північних і західних областях України. Крім того, В.Януковича підтримали переважно у містах (54% міста та 40% сільська місцевість), а Ю.Тимошенко виявилась більш популярною у селах (55% сільська місцевість та 40% міста). Явка виборців була більшою, ніж у першому турі (66,76%), та склала 69,07% по країні з найбільшим зростанням явки у Донецькій області. Кількість виборців, які проголосували проти всіх, була досить високою та досягла рекордного показнику у 4,36%. В результаті вперше переможець отримав більше голосів проти (49,8%), ніж за нього. Тим не менш, для обрання президентом вимагається лише відносна більшість.

Частка голосів за кандидатів

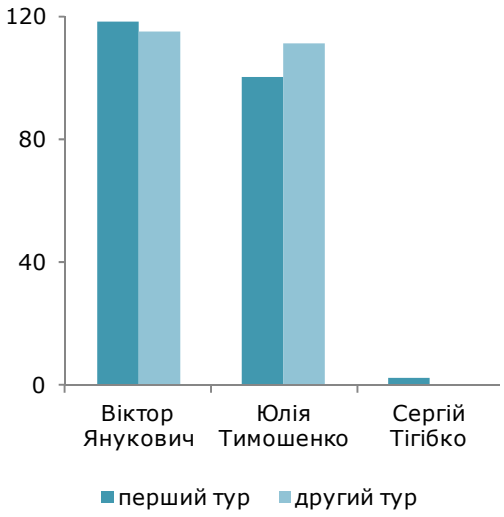

Джерело: ЦВК

Підсумок цих виборів у великій мірі визначився розподілом голосів виборців, які підтримали тих кандидатів, що не пройшли у другий тур. За результатами екзит-полів голоси виборців С.Тігіпка поділились порівну між В.Януковичем (42.8%) та Ю.Тимошенко (43%), а більшість виборців А.Яценюка підтримала Ю.Тимошенко (65.5%) та лише 20% їх голосів дістались В.Януковичу. Незважаючи на заклик Президента В.Ющенка не підтримувати жодного з кандидатів, 83,0% його виборців віддали свої голоси за Ю.Тимошенко та лише 6,0% з них підтримали В.Януковича.

Більшість міжнародних спостерігачів не зафіксували суттєвих порушень під час другого туру, які давали б підстави для оскарження результатів. Однак Ю.Тимошенко поки що не визнала своєї поразки та скоріш за все звернеться до суду з вимогою щодо перерахунку голосів на ряді виборчих дільниць. Згідно з Конституцією, новий президент заступає на посаду протягом 30 днів після оголошення офіційних результатів.

Кількість округів, де лідирують кандидати

Джерело: ЦВК

Одразу після оголошення попередніх результатів голосування В.Янукович оголосив про свій намір ініціювати переформатування існуючої парламентської коаліції з метою формування нового уряду. Він також не виключив можливість приєднання С.Тігіпка до нової команди, не уточнюючи при цьому в якій якості.

Втім формування нової коаліції може виявитись складнішим, ніж здається. Політичний досвід останніх років показує, що ані президентських повноважень, ані неформального впливу може виявитись недостатньо для забезпечення гарантованого формування більшості у парламенті. Враховуючи нинішню розстановку політичних сил у Верховній Раді, найбільш вірогідним сценарієм є формування протягом наступних тижнів нової коаліції навколо Партії Регіонів за участю невеликих фракцій (НУ-НС, Блок Литвина та комуністи). У разі, якщо ці спроби зазнають поразки, не виключається проведення позачергових парламентських виборів, але не раніше осені 2010 р. через процедурні обмеження.

У будь-якому випадку, враховуючи невеликий розрив між результатами двох кандидатів, новому президенту доведеться шукати спосіб співіснування між двома головними політичними силами, якщо він бажає просувати Україну на шляху сталого розвитку. У сфері зовнішньої політики не слід очікувати різких поворотів, оскільки крихка легітимність нового президента не залишає йому багато простру для маневру. Скоріш за все він проводитиме збалансовану багатовекторну зовнішню політику, яка передбачає подальше зближення з ЄС разом з нормалізацією відносин з Росією.

Економічні Тенденції		Iкв 09	IIкв 09	IIIкв 09	IVкв 09	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Гру.	Січ.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	1,7	2,6	3,3	0,1	0,4	3,3	0,1	0,0	0,1	…
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-31,9	-31,1	-28,4	-21,9	-29,6	-28,4	-26,4	-24,0	-21,9	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-56,7	-54,9	-52,4	-48,2	-53,6	-52,4	-51,5	-49,7	-48,2	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-11,5	-15,2	-16,2	-16,6	-15,9	-16,2	-16,2	-16,5	-16,6	…
Середня заробітна плата	грн.	1736	1892	1940	2046	1849	1964	1950	1955	2233	…
ІСЦ	% дпр	18,1	15,0	15,0	12,3	15,3	15,0	14,1	13,6	12,3	11,1
ІВЦ	% дпр	12,8	-0,9	1,6	14,3	-3,7	1,6	5,1	12,9	14,3	16,3
Експорт (дол. США, кум.)**	% дпр	-35,6	-42,2	-43,7	-36,7[e]	-49,4	-48,7	-47,5	-43,4	-36,7[e]	…
Імпорт (дол. США, кум.)**	% дпр	-45,2	-49,5	-49,3	-43,1[e]	-53,8	-53,5	-52,4	-49,9	-43,1[e]	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-0,8	-1,9	-3,7	-5,3[e]	-3,8	-4,1	-4,3	-4,8	…	…
Поточний рахунок, на кінець періоду***	млрд. дол. США	-0,7	-0,8	-1,1	-1,9[e]	-1,2	-1,1	-1,0	-1,3	-1,9	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-3,4	-1,5	-1,3	…	x	x	x	x	x	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	25,4	27,3	28,2	26,5	28,9	28,2	27,7	27,3	26,5	25,3
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	28,1	22,4	7,5	4,4	8,5	7,5	4,1	5,0	4,4	5,2
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.*	% річних	26,5	19,1	17,9	19,8	17,5	17,8	19,3	20,6	19,6	17,4
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,09	7,76	8,00	8,06	7,97	8,31	8,14	8,08	7,98	8,04
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,70	7,66	7,82	7,99	7,81	8,00	8,00	7,99	7,98	8,00
Обмінний курс, середній	євро	10,06	10,41	11,18	11,81	11,13	11,64	11,84	11,92	11,68	11,43

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, Reuters, власні розрахунки,
" Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат), квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
* Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
** Зростання у доларовому виразі
*** Місячні дані на основі оцінок НБУ
[e] оцінка НБУ

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		III 06	IV 06	I 07	II 07	III 07	IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	I 09	II 09	III 09
ВВП	млрд. грн.	150,4	157,7	137,6	165,1	197,4	212,8	187,7	233,7	275,8	252,7	183,2	207,1	250,6
Реальний ВВП	% дпр	6,9	9,5	8,9	8,6	6,2	7,4	6,3	6,2	6,4	-8,0	-20,3	-17,8	-15,9
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	11,8	9,9	14,7	15,5	15,2	19,0	22,5	13,3	16,7	1,6	-11,6	-11,6	-13,9
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	5,8	1,0	0,8	6,2	4,4	2,4	-0,2	1,3	-0,2	0,2	1,8	-5,8	-12,3
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	17,9	18,3	24,4	23,5	18,9	23,8	19,4	12,0	0,1	-17,4	-48,7	-57,8	-44,5
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	3,2	1,0	4,9	5,2	0,1	5,6	4,4	7,2	18,9	-10,4	-15,9	-32,3	-42,1
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	8,3	6,4	12,9	19,6	13,7	27,2	23,8	24,4	31,8	-4,2	-35,6	-53,6	-53,0
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	-5,6	8,1	4,8	6,8	-9,3	7,1	0,5	-0,5	21,9	20,7	1,3	2,6	8,8
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	7,3	7,2	15,0	13,2	13,1	4,4	9,0	9,4	1,8	-22,6	-36,5	-33,0	-18,4
Будівництво (реальна)*	% дпр	1,4	4,2	13,3	8,2	12,7	5,8	-1,5	-6,3	-17,0	-32,7	-54,1	-47,3	-37,9
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	20,0	21,9	14,3	17,5	25,3	15,0	15,7	10,9	2,2	-13,9	-18,0	-17,6	-8,4
Транспорт (реальна)*	% дпр	9,4	5,3	7,0	5,6	8,0	10,2	10,2	14,1	10,8	-4,3	-14,4	-8,6	-1,9
Платіжний баланс														
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	0,5	-1,4	-1,1	-0,6	-0,3	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,7	-0,1	-0,4
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	1,7	-4,3	-4,0	-1,9	-0,8	-7,7	-10,0	-7,1	-3,7	-9,2	-2,9	-0,2	-1,1
Баланс товарів	млн. дол. США	-884	-2022	-1735	-1701	-2684	-4452	-4490	-4171	-3868	-3562	-937	-946	-1774
Баланс послуг	млн. дол. США	1054	347	50	448	1614	308	77	308	1341	15	186	528	1288
Поточні трансферти	млн. дол. США	851	910	732	844	947	1016	740	833	831	723	629	1054	639
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1736	1359	1709	1934	3927	1648	2430	3091	3324	1058	847	1251	1159
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	370	3350	1816	1477	616	1844	217	160	-690	-967	-436	-380	-2342
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	19,2	22,4	23,0	25,9	30,6	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	25,4	27,3	28,2
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,02	5,03	5,04	5,02	5,01	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	8,09	7,76	7,99
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,70	7,66	7,82
Бюджет														
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,9	32,8	33,3	32,8	30,8	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	35.9	31,6	25,5
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,1	4,1	5,1	5,3	4,9	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5.3	8,9	8,1
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,3	6,7	3,8	4,1	4,1	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	4.0	3,4	3,7
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,7	9,3	10,4	9,8	8,7	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	12.1	8,6	6,4
Акцизні збори	% від ВВП	1,5	1,5	1,8	1,7	1,6	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2.0	2,4	2,5
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	29,4	36,6	28,4	31,0	29,6	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	35.4	37,8	29,6
Поточні видатки	% від ВВП	24,9	29,2	26,9	28,4	25,9	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34.5	36,1	27,0
Капітальні видатки	% від ВВП	4,5	7,4	1,6	2,6	3,7	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	0.9	1,8	2,6
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-2,4	4,0	4,7	1,7	1,2	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	0.0	-6,4	-4,5
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,1	0,5	0,5	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0.0	0,2	0,1
Ринок праці														
Середня зарплата (реальна)	% дпр	18,3	10,8	12,3	11,7	12,7	13,4	13,4	6,1	6,3	0,5	-11,7	-8,6	-10,7
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	20,3	16,3	17,5	17,4	14,9	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-7,3	-8,3	-9,9
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,4	6,8	7,4	6,6	6,2	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,5	9,1	8,6
Банківський сектор														
Грошовий агрегат М0	% дпр	23,7	24,5	26,2	30,6	41,1	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	33,9	22,8	11,5
Грошовий агрегат М2	% дпр	36,7	34,3	38,6	40,7	47,8	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	12,0	5,3	-1,4
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	39,7	37,3	50,7	56,3	64,8	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-10,9	-16,1	-25,4
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	64,3	57,5	52,3	43,8	38,4	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	31,8	33,0	39,2
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	49,0	52,3	52,4	57,2	60,7	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,6	27,8	25,2
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	90,4	95,4	98,9	97,4	91,0	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	70,8	48,7	32,4
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	76,6	79,5	84,1	86,5	87,9	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	50,8	37,3	29,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	63,5	64,9	65,8	67,3	68,2	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	69,9	68,2	67,3
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	14,6	15,1	14,0	13,9	13,7	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	26,2	19,1	17,5
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,3	11,5	11,5	11,4	11,3	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6	9,6	10,0
Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство розрахунки ІЕД														
* зміна доданої вартості														

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.